

GŁÓWNE WEKTORY POLITYKI ZAGRANICZNEJ PREZYDENTA ANDRZEJA DUDY

THE MAIN DIRECTIONS OF PRESIDENT ANDRZEJ DUDA'S FOREIGN POLICY

Arkady Rzegocki

Abstrakt: Celem artykułu jest analiza kierunków, priorytetów i narzędzi polityki zagranicznej prowadzonej przez Prezydenta Andrzeja Dudę w latach 2015–2025. Autor podejmuje próbę oceny aktywności międzynarodowej głowy państwa w świetle konstytucyjnych kompetencji oraz praktyki ustrojowej. Szczególna uwaga została poświęcona relacjom transatlantyckim, polityce bezpieczeństwa (w tym współpracy w ramach NATO oraz inicjatywom regionalnym, takim jak Trójmorze), a także stosunkom z Ukrainą w kontekście rosyjskiej agresji. Artykuł wskazuje na rosnącą personalizację polityki zagranicznej i jej silne związki z agendą bezpieczeństwa, przy jednoczesnym ograniczonym wpływie Prezydenta na strategiczne decyzje unijne. Analizę oparto o przemówienia, wywiady, dokumenty rządowe oraz literaturę przedmiotu, a także o wybrane przykłady aktywności dyplomatycznej Prezydenta. Zasadniczą tezą artykułu jest stwierdzenie, że Prezydent Duda konsekwentnie promował atlantycki i bezpieczeństwocentryczny model polityki zagranicznej, przy jednoczesnym wzmacnianiu powiązań regionalnych oraz zwiększonej aktywności na dotychczas marginalnych kierunkach – przede wszystkim w Azji, Afryce oraz Ameryce Południowej.

Słowa kluczowe: Andrzej Duda, polityka zagraniczna, wektory polityki zagranicznej, prezydentura, bezpieczeństwo narodowe, stosunki międzynarodowe, NATO, Unia Europejska, Trójmorze, dyplomacja prezydencka

Abstract: The article analyzes the foreign policy of President Andrzej Duda between 2015 and 2025, focusing on its main directions and priorities. Particular attention is given to relations with the United States, cooperation within NATO, the Three Seas Initiative, and support for Ukraine following Russian aggression. The author highlights the dominance of security-related themes and the limited influence of the president on EU policy. President Duda is portrayed as an active promoter of the transatlantic dimension of Polish foreign policy. Special emphasis is placed on regional initiatives, especially the Three Seas Initiative, which has become one of the key instruments of Poland's foreign policy. This initiative has contributed to strengthening cooperation in Central and Eastern Europe and increasing infrastructural and energy independence. In parallel, the article discusses the opening of new strategic directions in Asia, Africa, and South America, which represents an attempt to diversify international partnerships and enhance Poland's global standing. Despite the dominance of security issues and strong transatlantic ties, President Duda has

sought to pursue an active and multi-directional diplomacy. The article is based on an analysis of official documents, speeches, and diplomatic practice, and its central thesis is that Poland has consistently worked to position itself as a regional leader with growing global ambitions.

Keywords: Andrzej Duda, foreign policy, foreign policy vectors presidency, national security, international relations, NATO, European Union, Three Seas Initiative, presidential diplomacy

Dyplomacja pozostaje jednym z najważniejszych instrumentów polityki zagranicznej państwa. Z kolei kluczowym zadaniem polityki zagranicznej jest realizacja racji stanu państwa, a więc dbanie o fundamentalne interesy wspólnoty politycznej koniecznej do jej przetrwania i rozwoju¹. Polityka zagraniczna jest więc także jednym z najistotniejszych instrumentów zapewniających państwu i jego obywatelom bezpieczeństwo.

Dwie kadencje prezydentury Andrzeja Dudy charakteryzowały się jego ponadprzeciętną aktywnością dyplomatyczną, która z jednej strony kontynuowała ważniejsze kierunki polskiej polityki, ale znacznie częściej je twórczo rozwijała, a nawet zapoczątkowała nowe obszary aktywności. Prezydent Andrzej Duda był jedną z najaktywniejszych głów państw na arenie międzynarodowej oraz najbardziej aktywnym w polityce zagranicznej polskim prezydentem po 1989 r. Można to mierzyć liczbą wizyt zagranicznych, spotkań międzynarodowych, ale przede wszystkim licznymi inicjatywami o charakterze międzypaństwowym.

Aktywności prezydenta i realizacji jego zamierzeń mocno sprzyjała bliska współpraca z rządem najpierw premier Beaty Szydło, a następnie Mateusza Morawieckiego, a co za tym idzie – także bliskie współdziałanie z Ministerstwem Spraw Zagranicznych i podległymi mu placówkami. Istotne trudności w realizacji polityki zagranicznej Prezydenta mogliśmy zaobserwować w latach koabitacji w 2015 r.,

¹ Więcej o racji stanu w: A. Rzegocki, *Racja stanu a polska tradycja myślenia o polityce*, OMP, Kraków 2008.

a także po 2023 r., gdy rząd koalicji powstałej w wyniku wyborów z 15 października 2023 r. zaczął koncentrować się na utrudnianiu działań głowy państwa także na arenie międzynarodowej².

Polityka zagraniczna Prezydenta Andrzeja Dudy, prowadzona przez dekadę od objęcia urzędu w 2015 r., charakteryzowała się konsekwentnym dążeniem do wzmocnienia pozycji Polski na arenie międzynarodowej, ze szczególnym naciskiem na bezpieczeństwo narodowe, współpracę transatlantycką oraz integrację regionalną. Jego działania dyplomatyczne odzwierciedlały próby łączenia tradycyjnych sojuszy z nowymi inicjatywami współpracy międzynarodowej.

Wzmacnianie bezpieczeństwa narodowego i współpraca z NATO

Od początku swojej prezydentury Andrzej Duda postawił kwestię bezpieczeństwa narodowego na czołowym miejscu swojej agendy politycznej. W obliczu rosnącego zagrożenia ze strony Rosji, destabilizacji na wschodniej flance NATO oraz nowych wyzwań hybrydowych i technologicznych Prezydent Duda konsekwentnie zabiegał o wzmacnianie polskich sił zbrojnych, modernizację armii oraz pogłębianie współpracy sojuszniczej – przede wszystkim w ramach NATO i dwustronnych relacji z USA.

W ciągu ostatnich lat Polska przekształciła się z państwa korzystającego z gwarancji bezpieczeństwa i zmniejszającego swoją armię w aktywny filar kolektywnej obrony Sojuszu Północnoatlantyckiego. Prezydent Duda był jednym z głównych orędowników stałej obecności wojsk NATO na wschodniej flance – postulując ją m.in. na

² Przykładem może być pomijanie Prezydenta Andrzeja Dudy w procedurze odwoływania i mianowania ambasadorów, w wyniku czego ponad 70 proc. polskich placówek od końca lipca 2023 r. nie było kierowane przez ambasadorów pełnomocnych i nadzwyczajnych, podobnie podczas polskiej prezydencji w UE w 2025 r. tylko sześć placówek było kierowanych przez ambasadorów (na 27 członków UE). Inny przykład to brak szczytu UE-USA, który miał się odbyć w Polsce podczas polskiej prezydencji, gdyż – jak donosiły media – gospodarzem byłaby głowa państwa polskiego. Rząd, w tym minister Radosław Sikorski, także dystansował się od szczytu Trójmorza organizowanego przez Prezydenta RP w kwietniu 2025 r.

szczytach w Warszawie (2016), Brukseli (2018), Londynie (2019) i Madrycie (2022)³.

Prezydent Andrzej Duda od początku prezydentury konsekwentnie dążył do wzmocnienia odstraszania i obrony NATO na wschodniej flance. Jego działania przyczyniły się do historycznych decyzji podjętych podczas szczytów NATO⁴, np.:

- Warszawa 2016 – przełomowy szczyt, podczas którego dzięki zabiegom Polski podjęto decyzję o rozmieszczeniu batalionowych grup bojowych NATO (*enhanced Forward Presence*, eFP) w Polsce, na Litwie, Łotwie i w Estonii; zapadła także decyzja o rozbudowie infrastruktury wojskowej w Polsce.
- Bruksela 2018 i 2021 – Andrzej Duda aktywnie zabiegał o dalsze zwiększenie sił NATO w regionie, podkreślając konieczność adaptacji Sojuszu do zagrożeń ze strony Rosji.
- Londyn 2019 – Prezydent akcentował konieczność wzmocnienia odporności na zagrożenia hybrydowe i cyberataki oraz większe zaangażowanie sojuszników w regionie.
- Madryt 2022 – w nowej Koncepcji Strategicznej NATO Rosja została uznana za zagrożenie dla pokoju; Polska zabiegała o ustanowienie w Polsce trwałych struktur dowodzenia USA i NATO.
- Wilno 2023 – Polska i inne państwa wschodniej flanki popierały decyzję o utworzeniu tzw. regionalnych planów obronnych oraz zwiększeniu liczby wojsk w gotowości do 300 000⁵.

Prezydent Duda wielokrotnie podkreślał, że obecność wojskowa USA i NATO jest najlepszym gwarantem bezpieczeństwa, odstraszania i stabilizacji w Europie Środkowo-Wschodniej. Dzięki jego

³ Por.: J. Deren, *Warszawski Szczyt NATO projekcją sojuszniczego bezpieczeństwa*, w: „Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego” 2016, t. 10, nr 1; W. Lorenz, *Szczyt strategicznej adaptacji NATO*, „Biuletyn PISM” 2015, nr 56 (1293), https://pism.pl/publikacje/2016___Szczyt_strategicznej_adaptacji_NATO (dostęp: 8 lipca 2025 r.); M. Menkiszak, P. Żochowski, *Rosja wobec szczytu NATO w Warszawie*, „Analizy OSW”, 13 lipca 2016 r., <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2016-07-13/rosja-wobec-szczytu-nato-w-warszawie> (dostęp: 7 lipca 2025 r.).

⁴ Szczegółowe informacje na temat szczytów są dostępne na oficjalnej stronie Prezydenta RP.

⁵ *Szczyt NATO: Ważne decyzje dla wschodniej flanki Sojuszu*, 11 lipca 2024 r., <https://www.prezydent.pl/aktualnosci/wypowiedzi-prezydenta-rp/wystapienia/prezydent-podsumowal-szczyt-nato,89054> (dostęp: 7 lipca 2025 r.).

staraniom udało się m.in. rozmieścić wielonarodowe batalionowe grupy bojowe NATO w Polsce w ramach eFP, utworzyć w Poznaniu Wysunięte Dowództwo V Korpusu Armii USA – pierwsze tego typu dowództwo amerykańskie w Europie Środkowo-Wschodniej, zwiększyć obecność żołnierzy USA w Polsce do ponad 10 000, z infrastrukturą wspierającą działania operacyjne, oraz doprowadzić do obecności wojsk NATO także w innych państwach wschodniej flanki NATO⁶. Warto podkreślić, że Andrzej Duda zawsze postrzegał bezpieczeństwo Polski w kontekście bezpieczeństwa naszych sąsiadów, a szczególnie całej wschodniej flanki NATO, czego znakomitym wyrazem była aktywność w ramach Bukaresztańskiej Dziewiątki – B9.

Prezydent Duda nie tylko apelował o solidarność sojuszniczą, lecz także konsekwentnie wspierał zwiększanie krajowych zdolności obronnych. Za jego prezydentury Polska podniosła wydatki na obronność do 4,7 proc. PKB, co jest najwyższym poziomem w NATO, przyjęła Ustawę o obronie Ojczyzny, która zakłada m.in. powiększenie liczby żołnierzy do 300 tys. i znaczące inwestycje w infrastrukturę obronną, dokonała zakupu nowoczesnego uzbrojenia, m.in. myśliwców F-35, systemów rakietowych HIMARS, baterii Patriot, czołgów Abrams i K2, haubic K9 oraz dronów bojowych⁷. Prezydent wielokrotnie podkreślał, że silna Polska to wiarygodny partner NATO, a modernizacja sił zbrojnych to inwestycja w pokój.

W 2023 r. Prezydent Duda w wywiadach dla zachodnich mediów zasugerował, że Polska jest gotowa rozważyć udział w programie

⁶ M. Sobczak, *Polska w NATO – bezpieczeństwo i obecność wojsk USA*, „Nowa Polityka Wschodnia” 2022, nr 1 (34), s. 45–60; *Prezydent Duda: obecność amerykańskich wojsk umacnia bardzo silnie nasze bezpieczeństwo*, Polska Agencja Prasowa, 18 maja 2024 r., <https://www.pap.pl/aktualnosci/prezydent-duda-obecnosc-amerykanskich-wojsk-umacnia-bardzo-silnie-nasze-bezpieczenstwo> (dostęp: 8 lipca 2025 r.).

⁷ J. Ciślak, *Rekordowe zakupy broni w 2023 roku. MON wyda 100 mld zł*, Defence24, 28 października 2022 r., <https://defence24.pl/polityka-obronna/rekordowe-zakupy-broni-w-2023-roku-mon-wyda-100-mld-zl-relacja> (dostęp: 8 lipca 2025 r.); K. Kostrzewa, J. Borowski, *Kolejne armatohaubice K9 i koreańskie czołgi K2 już w Polsce*, Polska Agencja Prasowa, 22 marca 2023 r., <https://www.pap.pl/aktualnosci/news%2C1551465%2Ckolejne-armatohaubice-k9-i-koreanskie-czolgi-k2-juz-w-polsce.html> (dostęp: 8 lipca 2025 r.); M. Chwistek, *Gigantyczne zakupy polskiej armii. Jaki sprzęt kupiliśmy w ostatnich latach?*, Komputer Świat, 15 sierpnia 2023 r., <https://www.komputerswiat.pl/artykuly/redakcyjne/gigantyczne-zakupy-polskiej-armii-jaki-sprzet-kupilismy-w-ostatnich-latach/1bde7ff> (dostęp: 8 lipca 2025 r.).

nuclear sharing NATO, czyli rozmieszczeniu amerykańskiej broni jądrowej na jej terytorium – na wzór Niemiec czy Belgii⁸. Choć decyzja nie została formalnie podjęta, deklaracja miała silny wymiar strategiczny i psychologiczny – była sygnałem odstrasającym wobec Rosji i dowodem pełnego zaufania do sojuszu z USA.

Prezydent Duda aktywnie uczestniczył we wszystkich szczytach NATO, regularnie spotykał się z sekretarzem generalnym Sojuszu, a także inicjował spotkania prezydentów państw wschodniej flanki, m.in. w ramach Bukareszteńskiej Dziewiątki (B9). Celem tych działań było: wzmocnienie głosu regionu Europy Środkowo-Wschodniej w NATO, koordynacja stanowisk wobec zagrożeń hybrydowych i konwencjonalnych, budowanie solidarności i przygotowanie wspólnych propozycji dla całego Sojuszu. To m.in. dzięki działalności Prezydenta Andrzeja Dudy w ostatnich latach Polska z państwa biorcy bezpieczeństwa stała się jednym z filarów NATO, z armią porównywaną do najsilniejszych w Europie, *de facto* eksporterem bezpieczeństwa.

Agresja Rosji na Ukrainę w 2022 r. stała się momentem przełomowym dla całej architektury bezpieczeństwa w Europie. Prezydent Duda jeszcze przed rozpoczęciem pełnoskalowej wojny prowadził bardzo aktywną politykę, m.in. realizując spotkania na najwyższym szczeblu niemal codziennie, a czasem nawet dwa razy w ciągu jednego dnia. Dlatego też od samego początku pełnoskalowej agresji Rosji Prezydent Polski stanął na czele międzynarodowych apeli o wsparcie dla Ukrainy – militarne, polityczne i finansowe, zabiegał o zwiększenie obecności NATO w Polsce i regionie, wspierał Ukrainę na forum Sojuszu, podkreślał, że „broni ona nie tylko swojego terytorium, ale całego demokratycznego porządku”. Wyjątkowa aktywność dyplomatyczna Prezydenta Andrzeja Dudy, premiera Mateusza Morawieckiego, ministra spraw zagranicznych Zbigniewa Raua w 2022 r. doprowadziły do jednoznacznego poparcia państw Zachodu dla Ukrainy, a także wymusiły realną pomoc wielu państw europejskich i pozaeuropejskich.

⁸ *Prezydent RP dla Financial Times o broni nuklearnej na terenie Polski*, 13 marca 2025 r., <https://www.prezydent.pl/aktualnosci/wypowiedzi-prezydenta-rp/wywiady/prezydent-rp-dla-financial-times-o-broni-nuklearnej-na-terenie-polski,98686> (dostęp: 8 lipca 2025 r.).

W maju 2022 r. Prezydent RP był pierwszym zagranicznym przywódcą, który wygłosił przemówienie w Radzie Najwyższej Ukrainy od początku wojny – co zostało odebrane jako wyraz solidarności, ale i strategicznego przywództwa.

Prezydent Andrzej Duda przeprowadził znaczące i trwale wzmocnienie pozycji Polski w strukturach NATO oraz brał aktywny udział w zwiększaniu zdolności kraju do samodzielnej obrony. Jego konsekwentne działania na rzecz obecności sojuszniczej, wzrostu wydatków obronnych i nowoczesnego uzbrojenia sprawiły, że Polska dziś jest nie tylko chroniona, lecz także aktywnie chroni innych – stając się kluczowym ogniwem bezpieczeństwa w regionie, przy tym mocno promując regionalną współpracę.

Współpraca transatlantycka

Od początku swojej prezydentury Andrzej Duda kładł silny nacisk na pogłębianie strategicznego partnerstwa Polski ze Stanami Zjednoczonymi. Relacje transatlantyckie – zarówno w kontekście bezpieczeństwa, jak i gospodarki czy energii – były dla niego jednym z filarów polityki zagranicznej, opartej o przekonanie, że silne więzi z USA stanowią gwarancję suwerenności, bezpieczeństwa, rozwoju i stabilności Polski w niestabilnym otoczeniu geopolitycznym.

Najważniejszym wymiarem współpracy transatlantyckiej była ścisła współpraca wojskowa. W czasie kadencji Prezydenta Dudy Polska stała się jednym z najbliższych partnerów USA w Europie Środkowo-Wschodniej. Dowodem mogą być następujące fakty: zwiększenie obecności wojskowej USA, rozbudowa baz, rotacyjna obecność wojsk lądowych, lotnictwa i sił specjalnych, utworzenie Wysuniętego Dowództwa V Korpusu Armii USA w Poznaniu (2020) – pierwszy stały element dowódczy sił USA w regionie, zakupy amerykańskiego uzbrojenia – myśliwce F-35, czołgi Abrams, wyrzutnie HIMARS, systemy Patriot. To wszystko zacieśniło współpracę wojskowo-przemysłową i uczyniło Polskę kluczowym ogniwem interoperacyjności z siłami USA. Prezydent Duda wielokrotnie podkreślał, że partnerstwo

z USA to nie tylko relacja wojskowa, lecz także geopolityczny wybór cywilizacyjny.

Drugim filarem relacji transatlantyckich była dyplomacja gospodarcza i energetyczna. Polska zyskała na znaczeniu jako kluczowy odbiorca amerykańskiego LNG – wspierając dywersyfikację dostaw gazu i uniezależnienie od Rosji oraz jako partner inwestycyjny – przyciągając miliardy dolarów inwestycji w centra danych oraz centra badawczo-rozwojowe (Microsoft, Google), e-commerce (Amazon), sektor finansowy i IT oraz jako członek regionalnych projektów wspieranych przez USA, takich jak Fundusz Trójmorza czy wspólne inicjatywy infrastrukturalne.

W 2019 r. podpisano polsko-amerykańską deklarację współpracy w zakresie energetyki jądrowej, która otworzyła drogę do budowy pierwszej elektrowni jądrowej w Polsce przy wsparciu amerykańskiej technologii (Westinghouse).

Jednym z najbardziej symbolicznych osiągnięć prezydentury Andrzeja Dudy w relacjach z USA było zniesienie obowiązku wizowego dla Polaków podróżujących do Stanów Zjednoczonych. Pomimo obietnic składanych przez niemal wszystkich poprzedników Prezydenta Andrzeja Dudy przez lata Polska była jednym z ostatnich państw UE poza programem ruchu bezwizowego. Dzięki wspólnym wysiłkom dyplomatycznym, spadkowi odsetka odmów wiz i wsparciu administracji Donalda Trumpa 6 listopada 2019 r. Polska została oficjalnie objęta programem Visa Waiver. Od tego momentu obywatele RP mogą podróżować do USA bez wiz w celach turystycznych i biznesowych na okres do 90 dni. Prezydent Duda nazwał ten moment „przełamanie historycznej bariery”, a wydarzenie to miało wymiar zarówno praktyczny, jak i symboliczny – jako dowód wzajemnego zaufania i statusu Polski jako pełnoprawnego partnera.

Prezydent Duda wykazał silne przywództwo także w czasie globalnych kryzysów, takich jak: wojna w Ukrainie – Polska stała się kluczowym sojusznikiem USA w organizowaniu pomocy militarnej i humanitarnej dla Kijowa; pandemia COVID-19 – nastąpiła współpraca z USA w zakresie dostaw sprzętu medycznego i szczepionek; zmiany klimatyczne – np. Prezydent brał udział w szczytach klimatycznych

ONZ (COP), promując wspólne działania z USA na rzecz transformacji energetycznej.

Warto podkreślić, że Prezydent Duda utrzymywał dobre relacje osobiste z kolejnymi prezydentami USA – zarówno Donaldem Trumpem, jak i Joe Bidenem. Spotkania bilateralne, wizyty w Białym Domu i konsultacje w ramach NATO służyły budowaniu zaufania i postrzegania Polski jako stałego, godnego zaufania sojusznika USA.

W 2020 r. prezydent Trump nazwał Polskę „jednym z najlepszych sojuszników Ameryki”. Z kolei w 2022 i 2023 r. prezydent Biden odwiedził Warszawę dwukrotnie, co było jasnym sygnałem dla świata o randze relacji polsko-amerykańskich. Szczególnym osiągnięciem Prezydenta Dudy w relacjach z USA było podpisanie trzech kluczowych deklaracji o strategicznym partnerstwie polsko-amerykańskim:

1. 2 czerwca 2019 r. – Wspólna Deklaracja Prezydentów o Współpracy Obronnej w zakresie obecności sił zbrojnych USA na terytorium Polski.
2. 23 września 2019 r. – Wspólna Deklaracja o Współpracy Wojskowej przewidująca rozmieszczenie dodatkowych sił USA w Polsce, budowę nowych instalacji wojskowych oraz utworzenie Wysuniętego Dowództwa V Korpusu w Poznaniu.
3. 15 sierpnia 2020 r. – Umowa o Współpracy Obronnej (EDCA): kompleksowa umowa regulująca zasady stacjonowania wojsk amerykańskich w Polsce, ich status prawny, logistykę oraz inwestycje infrastrukturalne⁹.

Te trzy dokumenty określiły Polskę jako kluczowego sojusznika USA w regionie i stanowią fundament obecnych relacji wojskowych, politycznych i strategicznych. Podkreślono w nich także rozwój współpracy energetycznej (LNG i atom), technologicznej i inwestycyjnej. Prezydent Duda uznawał partnerstwo z USA za „strategiczny wybór cywilizacyjny” dla Polski, gwarantujący nie tylko bezpieczeństwo, lecz także rozwój gospodarczy.

Prezydent Andrzej Duda uczynił współpracę transatlantycką jednym z filarów polskiej polityki zagranicznej. Dzięki jego działaniom Polska stała się strategicznym partnerem USA, zarówno w wymiarze

⁹ Więcej informacji na ten temat na stronie Prezydenta RP.

bezpieczeństwa, jak i gospodarki czy energii. Zniesienie wiz do USA, wzmocnienie obecności wojskowej, rozwój infrastruktury oraz wspólne projekty energetyczne to konkretne dowody na to, że relacje Warszawy z Waszyngtonem osiągnęły w ostatnich latach bezprecedensowy poziom zaufania i współpracy.

Inicjatywa Trójmorza

Prezydent Duda był jednym z głównych inicjatorów i promotorów Inicjatywy Trójmorza (*Three Seas Initiative*, 3SI), mającej na celu zacieśnienie współpracy między krajami Europy Środkowej w obszarze energetyki, transportu i cyfryzacji. W ramach tej inicjatywy powstały m.in. Fundusz Inwestycyjny oraz wspólny indeks giełdowy CEEplus, obejmujący największe spółki z regionu.

Inicjatywa Trójmorza to projekt współpracy 12 państw Europy Środkowo-Wschodniej (po dołączeniu Grecji 13 państw), położonych między Adriatykiem, Bałtykiem i Morzem Czarnym. Od początku była ona strategicznym priorytetem Prezydenta Andrzeja Dudy, który konsekwentnie budował jej pozycję jako regionalnej platformy współpracy gospodarczej, infrastrukturalnej, cyfrowej i energetycznej.

Głównymi celami Inicjatywy pozostają: zwiększenie spójności infrastrukturalnej w regionie, dywersyfikacja dostaw energii i uniezależnienie się od Rosji, wzmocnienie znaczenia regionu w ramach UE i NATO, budowanie wspólnej siły gospodarczej krajów Europy Środkowo-Wschodniej.

Prezydentowi Polski w ramach Inicjatywy Trójmorza udało się ugruntować ten format jako trwałej platformy współpracy. Udało się także utrwalić regularne szczyty 3SI z udziałem prezydentów i szefów rządów (od 2016 r. – w Warszawie, Bukareszcie, Tallinnie, Sofii, Rydze, Zagrzebiu, Wilnie, a w 2025 r. w Warszawie), zyskać silne poparcie USA, Niemiec, Japonii i UE, co nadało formatowi znaczenie międzynarodowe, oraz włączyć do inicjatywy państwa partnerskie, takie jak Ukraina, w 2024 r. – także Mołdawię, w 2025 r. Albanie i Czarnogórę, co rozszerzyło zasięg polityczny.

Z inicjatywy Polski i Rumunii powołano *Three Seas Investment Fund* – Fundusz Inwestycyjny Trójmorza, którego celem jest finansowanie projektów infrastrukturalnych w regionie. Polska zainwestowała w Fundusz przez BGK (Bank Gospodarstwa Krajowego). Udało się także przyciągnąć środki z USA i UE. Choć skala finansowania jest nadal ograniczona, to fundusz stał się realnym instrumentem wspierania projektów transportowych, energetycznych i cyfrowych.

W ramach 3SI Prezydent Duda konsekwentnie promował kluczowe projekty łączące Europę Północną z Południową, w tym Via Carpathia – korytarz drogowy od Litwy do Grecji, Rail-2-Sea – kolejowe połączenie Gdańska z Konstancą, interkonektory gazowe i infrastruktura LNG – dla zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego, transformacja cyfrowa i sieci 5G – jako priorytet współpracy technologicznej. Prezydent RP skutecznie wykorzystywał format 3SI do wzmocnienia pozycji Polski w UE i NATO. Trójmorze zostało zauważone w Waszyngtonie, Brukseli i Berlinie jako potencjalny „nowy głos” Europy Środkowo-Wschodniej.

Wśród słabszych punktów i wyzwań na przyszłość dotyczących Inicjatywy Trójmorza należy wymienić brak spójności politycznej w regionie. Mimo deklaratywnego poparcia część państw członkowskich ma różne priorytety polityczne i geopolityczne, co utrudnia realizację wspólnych projektów. Przykładowo Czechy, Austria i Słowenia wykazywały umiarkowane zainteresowanie, Chorwacja i Węgry miały własne, często odmienne agendy, trzeba także wymienić różne podejście do kwestii Ukrainy i Rosji poszczególnych państw. Brak owej spójności będzie charakteryzował państwa Trójmorza w przyszłości, ale kluczowe jest kontynuowanie tego formatu ze względu na konieczność budowy infrastruktury, a także prowadzenia polityki cierpliwego, wytrwałego zbliżania się poszczególnych państw regionu.

Mimo utworzenia Funduszu Trójmorza słabym punktem było i jest ograniczone finansowanie. Dotychczasowy zebrany kapitał był niższy niż oczekiwano, czasem brakowało realnej koordynacji inwestycyjnej na poziomie UE – wiele projektów nie ma wystarczającego wsparcia ze strony Komisji Europejskiej. Z tych powodów niestety

Trójmorze nie stało się jeszcze pełnoprawnym narzędziem integracji infrastrukturalnej regionu.

Choć Trójmorze ma integrować i integruje, to Polska była przez niektóre kraje postrzegana jako dominujący aktor, co czasem wywoływało dystans lub ostrożność mniejszych państw. Andrzej Duda uczynił z Inicjatywy Trójmorza jeden z najważniejszych projektów swojej prezydentury, traktując ją jako instrument wzmacniania pozycji regionu i przeciwwagi wobec dominacji Zachodu i Rosji. Udało mu się zbudować realny format polityczny, który zyskał międzynarodowe uznanie i stworzył ramy dla współpracy gospodarczej. Przyszłość Trójmorza zależy od dalszego zaangażowania politycznego, wsparcia UE oraz USA i realnego wdrażania projektów infrastrukturalnych.

Bukaresztańska Dziewiątka (B9)

Jednym z kluczowych formatów regionalnej współpracy w zakresie bezpieczeństwa, który zyskał na znaczeniu podczas prezydentury Andrzeja Dudy, była Bukaresztańska Dziewiątka (B9). Inicjatywa została powołana w 2015 r. z inicjatywy prezydentów Polski i Rumunii jako forum konsultacji i koordynacji państw wschodniej flanki NATO, obejmujące Bułgarię, Czechy, Estonię, Litwę, Łotwę, Polskę, Rumunię, Słowację i Węgry.

Celem B9 jest wzmacnianie współpracy w ramach Sojuszu oraz wypracowywanie wspólnych stanowisk wobec kluczowych wyzwań dla bezpieczeństwa regionu. Bukaresztańska Dziewiątka odegrała szczególnie ważną rolę po agresji Rosji na Ukrainę w 2022 r. i stała się głosem wschodniej flanki w rozmowach z partnerami transatlantyckimi. W ramach B9 odbyły się liczne spotkania i szczyty na szczeblu prezydentów, w tym:

- Warszawa (2018),
- Koszyce (2019),
- Tallin (2020, online),
- Bukareszt (2021),
- Warszawa (2022),

- Bratysława (2023),
- Wilno (2024).

Podczas tych szczytów wydawano wspólne deklaracje potwierdzające jedność i solidarność w NATO oraz konieczność wzmacniania obecności wojskowej na wschodniej flance Sojuszu. W Deklaracji Warszawskiej z 2022 r. podkreślono, że Rosja stanowi główne i bezpośrednie zagrożenie dla euroatlantyckiego bezpieczeństwa, a B9 apelowała o dalsze zwiększanie sił sojuszniczych w regionie, w tym poprzez trwałą obecność wojsk USA i NATO w Europie Środkowo-Wschodniej.

Prezydent Duda odgrywał kluczową rolę w utrzymaniu spójności i aktywności tego formatu, traktując B9 jako ważny element wzmacniający bezpieczeństwo Polski i całego regionu w architekturze NATO¹⁰.

Aktywność w organizacjach międzynarodowych – na czele z ONZ

Do najważniejszych osiągnięć polskiej aktywności w Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) należy zaliczyć niestałe członkostwo Polski w Radzie Bezpieczeństwa ONZ (2018–2019) – jeden z największych sukcesów polskiej dyplomacji ostatnich lat, przy rekordowym wsparciu 190 państw za (2 wstrzymały się od głosu). Prezydent Duda aktywnie wspierał tę kandydaturę, a później regularnie zabierał głos podczas posiedzeń Rady. Następnie Polska była członkiem Rady Praw Człowieka (2020–2022), a w czerwcu 2023 r. została wybrana do Rady Gospodarczej i Społecznej ONZ (ECOSOC) na lata 2024–2026.

Ważne znaczenie miały wystąpienia na Zgromadzeniu Ogólnym ONZ (co roku od 2015), w których Prezydent RP poruszał kwestie bezpieczeństwa międzynarodowego, agresji Rosji, praw człowieka, transformacji energetycznej i pomocy humanitarnej. Wreszcie promocja międzynarodowego prawa, solidarności i odpowiedzialności – Andrzej Duda silnie akcentował konieczność przestrzegania prawa

¹⁰ Więcej informacji o B9 na oficjalnej stronie Prezydenta RP.

międzynarodowego, szczególnie w kontekście wojny w Ukrainie i łamania Karty Narodów Zjednoczonych przez Rosję.

Prezydent Andrzej Duda był także bardzo aktywny w NATO – Sojuszu Północnoatlantyckim. Regularnie brał udział w szczytach NATO (Warszawa 2016, Bruksela 2018 i 2021, Londyn 2019, Madryt 2022, Wilno 2023). Współorganizował Szczyt NATO w Warszawie w 2016 r., który przyniósł kluczową decyzję o rozmieszczeniu wojsk NATO na wschodniej flance, w tym w Polsce. Ponadto Prezydent RP był jednym z inicjatorów i jedną z osób wspierających rozwój formatu Bukaresztańskiej Dziewiątki (B9) – regularnych spotkań państw wschodniej flanki NATO, koordynując wspólne stanowiska w sprawach bezpieczeństwa. Wreszcie wielką zasługą Andrzeja Dudy było wzmocnienie relacji z USA i amerykańskiej obecności wojskowej w Polsce – w tym wspomniane utworzenie Wysuniętego Dowództwa V Korpusu w Poznaniu.

Chociaż Prezydent Duda nie odgrywał pierwszoplanowej roli w polityce Unii Europejskiej, gdyż to przede wszystkim domena rządu, jego aktywność była zauważalna w kluczowych momentach. Do takich działań można zaliczyć: aktywną dyplomację na rzecz przyjęcia Ukrainy i Mołdawii jako kandydatów do UE; aktywne wspieranie Ukrainy na forum międzynarodowym; poparcie dla wspólnej polityki energetycznej, z naciskiem na bezpieczeństwo dostaw i dywersyfikację źródeł (w tym rozbudowę interkonektorów i terminali LNG); zabiegi o większą spójność infrastrukturalną regionu Europy Środkowej i Wschodniej, realizowane poprzez Trójmorze – wspierane także przez UE.

Jeżeli chodzi o Radę Europy i OBWE, tutaj Prezydent wspierał polskie starania m.in. przez poparcie dla misji obserwacyjnych OBWE w Ukrainie i Gruzji. Bardzo aktywnie krytykował imperialną, agresywną politykę Rosji w forum OBWE, szczególnie po pełnoskalowej inwazji na Ukrainę, a także wspierał konieczność współpracy między państwami członkowskimi, szczególnie w kontekście zagrożeń hybrydowych i dezinformacji.

Prezydent Duda był jednym z najaktywniejszych liderów europejskich przed i po rozpoczęciu rosyjskiej inwazji na Ukrainę. Na forach

międzynarodowych występował jako rzecznik sprawy ukraińskiej – w ONZ, NATO, UE, Trójmorzu. W 2022 r. Prezydent zbudował silny sojusz z prezydentem Wołodymyrem Zełenskim – po 24 lutego 2022 r. jako pierwszy przywódca przemawiał w Radzie Najwyższej Ukrainy w maju 2022 r., co było symbolicznym aktem wsparcia, a także pokazem bliskiej współpracy między Polską i Ukrainą. Zresztą Prezydent RP mocno zabiegał o wsparcie humanitarne, militarne i polityczne dla Ukrainy – z dużym uznaniem międzynarodowym. Był jednym z pierwszych liderów, którzy odwiedzili Kijów w czasie wojny (marzec 2022 r.). Aktywnie i w dużej mierze skutecznie promował europejską perspektywę Ukrainy i Mołdawii na forum UE i Trójmorza.

Prezydent Andrzej Duda od początku swojej kadencji aktywnie promował współpracę Polski z państwami Europy Środkowo-Wschodniej oraz dążył do budowania trwałych i skutecznych platform współpracy regionalnej. Celem tych działań była nie tylko integracja regionu, lecz także zwiększenie jego podmiotowości na forum Unii Europejskiej, NATO i organizacji międzynarodowych.

Prezydent Andrzej Duda promował współpracę regionalną zarówno poprzez Trójmorze, jak i poprzez takie inicjatywy jak Grupa Wyszehradzka, Bukareszteńska Dziewiątka, Trójkąt Weimarski, Trójkąt Lubelski, skupiające kraje Europy Środkowej i Wschodniej. Te platformy współpracy mają na celu zapewnienie silnej obecności wojskowej NATO w regionie oraz koordynację działań na rzecz wspólnego bezpieczeństwa.

Dyplomacja gospodarcza

Choć polityka zagraniczna Prezydenta Andrzeja Dudy kojarzy się przede wszystkim z bezpieczeństwem i relacjami z NATO, istotnym filarem jego aktywności była także dyplomacja gospodarcza. Od początku swojej kadencji Prezydent podejmował działania mające na celu wspieranie polskiego eksportu, promocję inwestycji zagranicznych w Polsce, dywersyfikację źródeł energii oraz budowanie pozycji

Polski jako lidera Europy Środkowej w kluczowych projektach infrastrukturalnych.

Prezydent Duda odbył dziesiątki wizyt zagranicznych o charakterze gospodarczym, często towarzyszyły mu delegacje polskich przedsiębiorców oraz przedstawiciele instytucji finansowych i naukowych. Szczególną wagę przywiązywał do rynków pozaeuropejskich – były to m.in. Bliski Wschód, Azja, Ameryka Łacińska i Afryka. Promował polski eksport, budował wizerunek Polski jako bezpiecznego i atrakcyjnego miejsca dla inwestorów. Często otwierał nowe rynki i nowe kierunki dla polskiej ekspansji gospodarczej.

Kolejnym ważnym aspektem gospodarczym oraz z dziedziny bezpieczeństwa było aktywne wsparcie dywersyfikacji źródeł energii i uniezależnienie Polski od rosyjskich surowców. Działania Prezydenta obejmowały rozwój importu LNG ze Stanów Zjednoczonych i Kataru, m.in. dzięki terminalowi w Świnoujściu, wspieranie budowy interkonektorów gazowych i sieci energetycznych w Europie Środkowo-Wschodniej, wsparcie dla rozwoju energetyki jądrowej – zacieśnienie współpracy z USA i Koreą Południową w tym zakresie, wsparcie dla budowy Baltic Pipe – rury gazowej łączącej Polskę z Danią. W tym kontekście gospodarka i geopolityka były ściśle powiązane – dyplomacja energetyczna stała się narzędziem wzmacniania niezależności i bezpieczeństwa państwa.

Prezydent Duda wielokrotnie spotykał się z przedstawicielami światowego biznesu, podkreślając atuty Polski: stabilną gospodarkę, wykwalifikowaną siłę roboczą i centralne położenie w Europie. Szczególnie aktywnie promował inwestycje amerykańskie (m.in. Google, Microsoft, Intel czy Amazon); partnerstwa technologiczne i badawcze (z firmami z Korei Południowej, Japonii i Niemiec); rozwój sektora nowych technologii (sztucznej inteligencji, e-mobilności i energetyki odnawialnej). W czasie spotkań międzynarodowych Prezydent Duda często prezentował Polskę jako „bramę do regionu” i zachęcał do lokowania centrów logistycznych, finansowych i produkcyjnych właśnie nad Wisłą.

Ważnym aspektem dyplomacji gospodarczej było też wsparcie dla polskiego eksportu, zwłaszcza produktów rolno-spożywczych.

Dzięki osobistemu zaangażowaniu Prezydenta udało się m.in. otworzyć nowe rynki zbytu dla polskiego mięsa, jabłek czy nabiału (np. w Azji i Afryce), złagodzić bariery sanitarne i administracyjne, promować „markę Polska” na międzynarodowych targach i forach gospodarczych.

Andrzej Duda przez całą swoją prezydenturę traktował dyplomację gospodarczą jako narzędzie wzmacniania pozycji Polski w świecie. Skupienie na bezpieczeństwie energetycznym, promocji eksportu, przyciąganiu inwestorów i integracji regionu Europy Środkowej wpisuje się w długofalową wizję rozwoju gospodarczego państwa. Choć wiele inicjatyw wymaga czasu, część z nich – jak Inicjatywa Trójmorza, zacieśnienie relacji z USA czy otwarcie nowych rynków w Azji i Afryce – już dziś przynosi konkretne korzyści dla polskiej gospodarki.

Dyplomacja kulturalna, historyczna oraz polonijna

Prezydent Andrzej Duda traktował dziedzictwo kulturowe, historię, język i osiągnięcia cywilizacyjne Polski jako narzędzia wpływu międzynarodowego, które mogą m.in.: budować sympatię i szacunek wobec Polski, tworzyć tzw. polską miękką siłę (*soft power*), promować polską kulturę, sztukę, naukę i tradycje demokratyczne, umacniać tożsamość narodową wśród Polonii i Polaków za granicą, przeciwdziałać dezinformacji historycznej i stereotypom.

Prezydent RP szczególnie mocno akcentował znaczenie prawdy historycznej i pamięci narodowej w relacjach międzynarodowych. Aktywnie bronił prawdy o II wojnie światowej – w odpowiedzi na próby fałszowania historii (zwłaszcza przez Rosję). Prezydent Duda m.in. nie wziął udziału w V Światowym Forum Holokaustu w Jerozolimie w 2020 r., ponieważ nie zapewniono tam Polsce prawa głosu. Inicjował międzynarodową edukację o zbrodni katyńskiej, powstaniu warszawskim, Holokauście i Solidarności.

Prezydent mocno wspierał obchody stulecia odzyskania niepodległości i zapraszał do wspólnego świętowania Polaków i Polonię

z całego świata. W ramach dyplomacji kulturalnej Prezydent Duda wspierał także szkoły polonijne i nauczycieli języka polskiego za granicą, harcerstwo, chóry, zespoły folklorystyczne i stowarzyszenia kultury, powstawanie polskich bibliotek i centrów kultury w krajach zamieszkania Polonii. Koniecznie trzeba także zaznaczyć dużą aktywność Pierwszej Damy: Agata Kornhauser-Duda, jako nauczycielka i polonistka, aktywnie włączała się w dyplomację kulturalną. Jej działania obejmowały spotkania z dziećmi i młodzieżą w szkołach polonijnych na świecie; promocję czytelnictwa i literatury polskiej; wraz z Prezydentem patronat nad akcją Narodowe Czytanie, co dzięki jej zaangażowaniu także trafiło szeroko do Polonii na całym świecie; udział w wydarzeniach artystycznych, koncertach i spektaklach w towarzystwie polskich twórców.

Szczególną wagę dla polskiego wizerunku miało zaangażowanie polskiego państwa i polskiego społeczeństwa w pomoc Ukrainie oraz kilku milionom ukraińskich uchodźców. W 2022 r. światowe media dostrzegły Polskę jako kraj solidarności, odwagi i gościnności, co miało pozytywny wpływ na jej wizerunek międzynarodowy. Prezydent i Pierwsza Dama aktywnie promowali wizerunek Polski jako kraju wspierającego demokrację i prawa człowieka, a także podkreślali znaczenie polskiej pomocy humanitarnej.

Należy zaznaczyć ogromne zaangażowanie zarówno Prezydenta Andrzeja Dudy, jak i Pierwszej Damy Agaty Kornhauser-Dudy we wsparcie i budowanie więzi z Polonią i Polakami za granicą. Przez całą swoją prezydenturę Andrzej Duda konsekwentnie realizował strategię bliskiej i otwartej współpracy z Polonią i Polakami za granicą. Podczas swoich wizyt zagranicznych zarówno Prezydent, jak i Pierwsza Dama spotykali się z Polonią, odwiedzali najważniejsze ośrodki polonijne na całym świecie. Para Prezydencka starała się przełamać stereotyp dystansu urzędu do Polonii – wizyty miały charakter nie tylko oficjalny, lecz także często bardzo osobisty, emocjonalny, wzmacniający poczucie wspólnoty narodowej.

Prezydent pamiętał także o wyróżnieniach, odznaczeniach oraz uznaniu dla działaczy polonijnych. Wielokrotnie odznaczał zasłużonych przedstawicieli Polonii – nauczycieli, działaczy społecznych,

księży, harcerzy, dziennikarzy. Regularnie przyznawał Medale Stulecia Odzyskanej Niepodległości oraz Krzyże Zasługi, a także brał udział w zjazdach organizacji polonijnych, m.in. w Zjeździe Polonii i Polaków z Zagranicy w Warszawie.

Nowe kierunki polityki zagranicznej i gospodarczej – Afryka, Azja, Ameryka Południowa

Tradycyjnie polska polityka zagraniczna skupiała się na relacjach transatlantyckich, integracji europejskiej i bezpieczeństwie regionalnym. Jednak w trakcie drugiej kadencji Prezydenta Andrzeja Dudy coraz silniej zaznaczył się zwrot ku krajom Globalnego Południa. Podjęte działania wpisują się w szerszy kontekst budowania międzynarodowej pozycji Polski jako państwa aktywnego, niezależnego i gotowego do współpracy z nowymi partnerami politycznymi i gospodarczymi.

Afryka coraz częściej pojawia się w agendzie polskiej polityki zagranicznej. Prezydent Duda jako pierwszy polski przywódca po 30 latach odbył oficjalne wizyty na tym kontynencie – m.in. w Nigerii, Rwandzie, Kenii i Tanzanii. Te wizyty stały się impulsem do promocji polskich firm w takich sektorach, jak rolnictwo, energetyka, infrastruktura i technologie wodne. Ułatwiły eksport żywności i maszyn rolniczych, a Polska zaoferowała także know-how w zakresie nowoczesnych, przystępnych technologii; zainaugurowanie lub wzmocnienie współpracy edukacyjnej i zdrowotnej, czyli wsparcie dla lokalnych uniwersytetów, rozwój programów stypendialnych oraz transfer wiedzy medycznej; wreszcie wzmocnienie obecności politycznej. Działaniom Prezydenta często towarzyszyła aktywność MSZ, otwieranie nowych ambasad, większa pomoc rozwojowa ze strony Polski, ale także zabieganie o większą pomoc w ramach ONZ i UE. Te wizyty były przykładem strategicznego zwrotu ku kontynentowi, który w najbliższych dekadach będzie miał kluczowe znaczenie demograficzne i gospodarcze.

Z kolei w Azji Prezydent Duda koncentrował się na pogłębieniu relacji zarówno z Chinami (oprócz współpracy gospodarczej udało się także m.in. znieść wizy dla polskich turystów), jak i z takimi państwami jak: Korea Południowa, która stała się strategicznym partnerem Polski w dziedzinie energetyki jądrowej i obronności (m.in. zakup czołgów K2 i haubic K9), Japonia – nastąpiło wzmocnienie współpracy technologicznej, inwestycyjnej i naukowej, Indie – rozwój relacji gospodarczych oraz wzajemnego wsparcia na forach międzynarodowych, wreszcie Wietnam, Indonezja, Filipiny – rynki wschodzące o dużym potencjale eksportowym dla polskich firm.

Prezydent Duda był odpowiedzialny także za odnowienie kontaktów i współpracy polityczno-gospodarczej z tak ważnymi państwami Ameryki Południowej, jak Brazylia – najważniejszy partner gospodarczy Polski w regionie, Chile, Peru, Argentyna – kraje zainteresowane współpracą technologiczną, rolną i energetyczną czy Kolumbią – współpraca w zakresie rozwoju infrastruktury i edukacji. Prezydent Duda podczas spotkań i forów międzynarodowych (np. ONZ, COP, forum Trójmorza) podkreślał potrzebę zacieśniania relacji z krajami Ameryki Południowej jako przyszłymi partnerami strategicznymi.

Dywersyfikacja polityki zagranicznej – zarówno geograficzna, jak i tematyczna – świadczy o ambicji zbudowania Polski jako gracza średniego szczebla na arenie globalnej. Prezydent Duda uznał, że Polska nie powinna ograniczać się do Europy i NATO, lecz aktywnie szukać partnerstw w świecie, który coraz bardziej przesuwa się na południe i wschód. Nowe kierunki polityki zagranicznej Prezydenta Andrzeja Dudy – Afryka, Azja i Ameryka Południowa – świadczą o chęci rozszerzenia horyzontów polskiej dyplomacji. Dzięki wizytom państwowym, misjom gospodarczym, otwieraniu nowych ambasad i promocji polskiego biznesu Polska zaczęła budować fundamenty pod trwałe relacje z krajami, które będą odgrywać coraz większą rolę w globalnej gospodarce i polityce.

Polityka zagraniczna Prezydenta Andrzeja Dudy wyróżniała się konsekwencją i proaktywnością, co umocniło pozycję Polski jako ważnego gracza na arenie międzynarodowej. Do największych

sukcesów należy zaliczyć trwałą obecność sił NATO i wojsk amerykańskich na wschodniej flance Sojuszu, w tym w Polsce, co znacząco podniosło poziom bezpieczeństwa kraju. Dynamiczny rozwój Inicjatywy Trójmorza umacnia współpracę regionalną i przyczynia się do zrównoważonego rozwoju infrastrukturalnego w Europie Środkowo-Wschodniej. Polska dyplomacja, z aktywnym udziałem Prezydenta, zaznaczyła swoją podmiotowość szczególnie przed i w czasie pełnoekranowej agresji Rosji na Ukrainę. Trzeba także pamiętać o aktywności Prezydenta w ONZ, ale również w krajach Afryki, Azji i Ameryki Południowej, dzięki czemu zbudowano nowe mosty współpracy politycznej i gospodarczej. Wszystko to świadczy o skutecznej realizacji ambitnej, wielowektorowej strategii, która przez ostatnią dekadę wzmocniła globalną pozycję Polski.

Piśmiennictwo

Andrzej Duda w Kijowie. Prezydent mówił o członkostwie Ukrainy w NATO, Rzeczpospolita, 28 czerwca 2023 r., <https://www.rp.pl/dyplomacja/art38668291-andrzej-duda-w-kijowie-prezydent-mowil-o-czlonkostwie-ukrainy-w-nato> (dostęp: 8 lipca 2025 r.).

Ciślak J., *Rekordowe zakupy broni w 2023 roku. MON wyda 100 mld zł*, Defence24, 28 października 2022 r., <https://defence24.pl/polityka-obronna/rekordowe-zakupy-broni-w-2023-roku-mon-wyda-100-mld-zl-relacja> (dostęp: 8 lipca 2025 r.).

Chwistek M., *Gigantyczne zakupy polskiej armii. Jaki sprzęt kupiliśmy w ostatnich latach?*, Komputer Świat, 15 sierpnia 2023 r., <https://www.komputerswiat.pl/artykuly/redakcyjne/gigantyczne-zakupy-polskiej-armii-jaki-sprzet-kupilismy-w-ostatnich-latach/1bde7ff> (dostęp: 8 lipca 2025 r.).

Deren J., *Warszawski Szczyt NATO projekcją sojuszniczego bezpieczeństwa*, w: „Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego” 2016, t. 10, nr 1.

Dutkiewicz P., Jackson R.J. (red.), *NATO Looks East*, Praeger, Westport 1998.

- Gheciu A.I., *NATO in the "New Europe": The Politics of International Socialization After the Cold War*, Stanford University Press, 2005.
- Grzywacz A., *Polska dyplomacja na Globalnym Południu – nowe kierunki w Afryce i Ameryce Łacińskiej*, „Sprawy Międzynarodowe” 2023, nr 3.
- Kostrzewa K., Borowski J., *Kolejne armatohaubice K9 i koreańskie czołgi K2 już w Polsce*, Polska Agencja Prasowa, 22 marca 2023 r., <https://www.pap.pl/aktualnosci/news%2C1551465%2Ckolejne-armatohaubice-k9-i-koreanskie-czolgi-k2-juz-w-polsce.html> (dostęp: 8 lipca 2025 r.).
- Lorenz W., *Szczyt strategicznej adaptacji NATO*, „Biuletyn PISM” 2015, nr 56 (1293), https://pism.pl/publikacje/2016___Szczyt_strategicznej_adaptacji_NATO (dostęp: 8 lipca 2025 r.).
- Menkiszak M., Żochowski P., *Rosja wobec szczytu NATO w Warszawie*, „Analizy OSW”, 13 lipca 2016 r., <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2016-07-13/rosja-wobec-szczytu-nato-w-warszawie> (dostęp: 7 lipca 2025 r.).
- Michtha A., *East Central Europe after the Warsaw Pact: Security Dilemmas in the 1990s*, Praeger, 1999.
- Michtha A., *The Limits of Alliance: The United States, NATO, and the EU in North and Central Europe*, Rowman & Littlefield Publishers, 2006.
- O’Hanlon M.E., *Beyond NATO: A New Security Architecture for Eastern Europe*, Rowman & Littlefield Publishers, 2017.
- Peterson J.W., Lubecki J. (red.), *Defending Eastern Europe*, Manchester University Press, 2021.
- Prezydent Andrzej Duda w Forcie Stewart*, Polska Zbrojna, 14 marca 2024 r., <https://polska-zbrojna.pl/home/articleshow/41352> (dostęp: 8 lipca 2025 r.).
- Prezydent Duda: obecność amerykańskich wojsk umacnia bardzo silnie nasze bezpieczeństwo*, Polska Agencja Prasowa, 18 maja 2024 r., <https://www.pap.pl/aktualnosci/prezydent-duda-obecnosc-amerykanskich-wojsk-umacnia-bardzo-silnie-nasze-bezpieczenstwo> (dostęp: 8 lipca 2025 r.).
- Prezydent RP dla Financial Times o broni nuklearnej na terenie Polski*, 13 marca 2025 r., <https://www.prezydent.pl/aktualnosci/wypowiedzi-prezydenta-rp/wywiady/prezydent-rp-dla-financial-times-o-broni-nuklearnej-na-terenie-polski,98686> (dostęp: 8 lipca 2025 r.).

Rzegocki A., *Racja stanu a polska tradycja myślenia o polityce*, OMP, Kraków 2008.

Sobczak M., *Polska w NATO – bezpieczeństwo i obecność wojsk USA*, „Nowa Polityka Wschodnia” 2022, nr 1 (34).

Szczyt NATO: *Ważne decyzje dla wschodniej flanki Sojuszu*, 11 lipca 2024 r., <https://www.prezydent.pl/aktualnosci/wypowiedzi-prezydenta-rp/wystapienia/prezydent-podsumowal-szczyt-nato,89054> (dostęp: 7 lipca 2025 r.).

Szymański P., *Aktywność Polski na forum ONZ i globalny wymiar dyplomacji Dudy*, „Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej” 2021, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych.

Copyright (c) 2025 Arkady Rzegocki.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Share-Alike 4.0 International License.

DOI:10.59800/bn/208629